

ДОСЛІДЖЕННЯ ПОВЕДІНКИ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА ЗА УМОВ ДИНАМІЧНОГО ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

У статті висвітлюється актуальність логістичної системи в управлінні підприємством та її функціонування за умов динамічного зовнішнього середовища.

Ключові слова: логістична система, стратегічне управління, зовнішнє і внутрішнє середовище.

I. Вступ. Сучасний етап розвитку економіки характеризується нелінійністю протікання процесів. Динамічні зміни зовнішнього середовища, а також процес прогресуючої глобалізації, коеволюції і взаємопогоджуваного стійкого розвитку складних систем відображає істотне превалювання флуктуацій над періодичними впливами, що робить процес управління функціонуванням (а у ще більшій мірі – розвитком) складним, вирішення задач якого вимагає кардинально нових концептуальних і методологічних підходів.

На промислових підприємствах особливої актуальності набувають питання забезпечення виробництва матеріальними ресурсами й ефективного їх використання; вдосконалення системи управління запасами готової продукції, збутовою діяльністю і товарно-транспортними потоками.

II. Постановка завдання. Означені проблеми свідчать, що одним з напрямів забезпечення стратегічних переваг підприємства в умовах конкурентного середовища є:

✓ розробка логістичної системи, яка дозволяє побачити досліджуваній об'єкт як комплекс взаємопов'язаних підсистем, об'єднаних спільною метою і має розвинуті внутрішньосистемні зв'язки та зв'язки із зовнішнім середовищем;

✓ формування науково-методологічних підходів ефективного управління логістичною системою;

✓ удосконалення відомих теоретичних засад логістичної інтенсифікації;

✓ детального дослідження системологічних передумов функціонування логістичної системи під впливом зовнішнього середовища.

III. Результати. В більшості випадків для логістичних систем, як і більшості складних систем, притаманні такі *властивості* [6, 45]:

▪ *складність* – характеризується такими основними ознаками: наявність значної кількості елементів (ланок), складний характер взаємодії між окремими елементами, складність функцій, виконуваних системою, наявність складно організованого управління, вплив на систему значної кількості стохастичних чинників зовнішнього середовища;

▪ *ієрархічність* – підпорядкованість елементів нижчого рівня (порядку, рангу) елементам вищого рівня у контексті лінійного чи функціонального логістичного управління;

▪ *цілісність* – властивість системи виконувати задану цільову функцію, реалізована тільки логістичною системою в цілому, а не окремими її елементами, або підсистемами;

▪ *структурованість* – передбачає наявність певної організаційної структури логістичної системи, яка складається із взаємопов'язаних об'єктів і суб'єктів управління, що реалізує задану мету;

▪ *рухливість* – мінливість параметрів елементів логістичної системи під впливом зовнішнього середовища, а також рішень, прийнятих учасниками логістичного ланцюга;

▪ *адаптивність* – здатність логістичної системи змінювати свою структуру і вибирати варіанти поведінки відповідно до нових цілей і під впливом зовнішнього середовища.

За ознаками просторового обмеження логістичні системи поділяють на такі види [2, 168]:

Макрологістична система є великою логістичною системою управління потоковими процесами за участю декількох і більше незалежних суб'єктів господарювання, не обмежених у територіальному розрізі.

Мікрологістична система охоплює внутрішньовиробничу логістичну сферу одного підприємства, або групи підприємств, об'єднаних на корпоративних засадах.

Вивчаючи поведінку логістичної системи підприємства під впливом зовнішньоекономічних чинників, будемо досліджувати мікрологістичну систему. До мікрологістичної системи належать технологічно пов'язані виробництва, об'єднані єдиною інфраструктурою, які працюють на єдиний економічний результат. Мікрологістична система підприємства представлена нами у вигляді основних підсистем, або фаз логістики (рис. 1).

досліджень в роботі [6] нами запропоновано схему взаємозв'язку зовнішніх і внутрішніх впливів на систему і їх взаємодії (рис. 2).

Таким чином, зовнішнє середовище, здійснюючи на логістичну систему різноманітні впливи, підтримує основний принцип існування системи принцип нерівноваженості, що базується на виробництві внутрішньої ентропії (різноманітних управлінських впливів), обсяг якої необхідний для локалізації впливів, що надходять ззовні та прагнуть зруйнувати систему (потік негативної ентропії). При цьому внутрішні впливи, в залежності від кваліфікаційних характеристик топ-менеджерів,

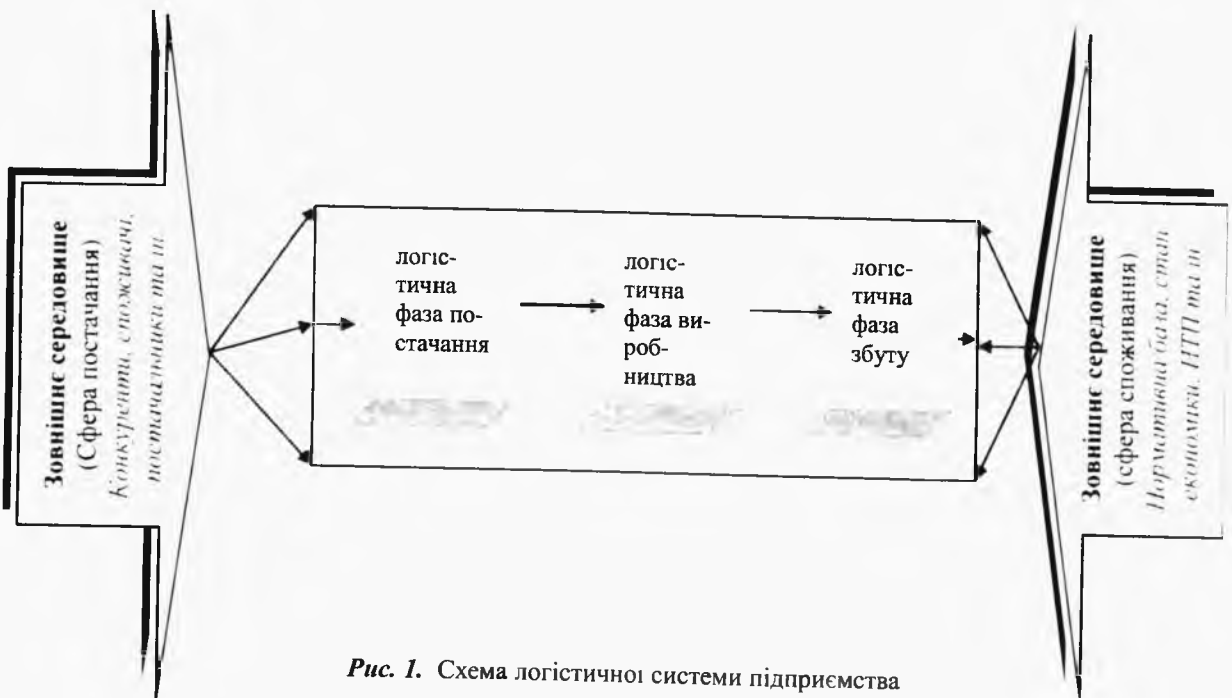

Рис. 1. Схема логістичної системи підприємства

Таким чином, триада, або ланцюг *постачання-виробництво-збут* відображає теоретичний вектор існування логістичної системи. Розглянемо складові даної триади. В умовах функціонування даної логістичної системи на підприємстві необхідно дотримуватися правила, яке полягає в тому, що розрахунки всіх параметрів виробничо-господарської діяльності потрібно вести ніби в зворотному напрямку. Короткий перелік основних логістичних операцій у розрізі логістичної системи наведено у табл. 1.

Оскільки поведінка системи в певній мірі визначається відповідними зовнішніми і внутрішніми впливами, то з використанням результатів

повноти інформації про процеси, існуючих можливостей системи і т. п., можуть носити як позитивний, так і негативний характер.

IV. Висновки. Розглянуто ефективність логістичної системи управління підприємством, яка зумовлена тим, що власне такий підхід до управління встановлює міжфункціональні компроміси підприємства, забезпечуючи вирішення проблем ефективної організації постачальницької, складської та збутової діяльності. Досліджено та схематично представлено вплив на функціонування логістичної системи як внутрішнього, так і зовнішнього середовищ: динаміки зміни кон'юнктури ринку, рівня інфляції, законодавчого регулювання економічної діяльності тощо.

Короткий перелік основних фаз логістики

Виробництво	Метою виробничої логістики є оптимізація матеріальних потоків всередині підприємств, які створюють матеріальні блага або надають матеріальні послуги. Відповідно до концепції логістики побудова внутрішньовиробничих логістичних систем повинна забезпечувати можливість постійного узгодження і взаємного коректування планів і дій постачальницьких, виробничих ланок і ланок збуту всередині підприємства.	Координація з планом фізичного розподілу, оперативно-календарне планування переміщення незавершеного виробництва, внутрішньозаводські переміщення матеріалів, завантажувально-розвантажувальні й транспортно-складські роботи з незавершеним виробництвом, оперативне забезпечення виробничих підрозділів сировиною, матеріалами, напівфабрикатами, комплектуючими виробами, складування незавершеного виробництва, облік незавершеного виробництва.
Постачання	Підсистема закупівель організує вхід матеріального потоку в логістичну систему. Закупівельна логістика, або логістика постачання – це управління матеріальними потоками в процесі забезпечення підприємства матеріальними ресурсами [5, с.136]. Метою закупівельної логістики є адекватне і повне задоволення потреб виробництва в матеріалах з максимально можливою економічною ефективністю.	Координація з оперативно-календарним планом виробництва, вибір і проведення переговорів з постачальниками, планування потреб у матеріалах, складання оперативно-календарного плану постачання, транспортування сировини, матеріалів, напівфабрикатів, комплектуючих виробів, складування виробничих запасів, завантажувально-розвантажувальні й транспортно-складські роботи з предметами постачання.

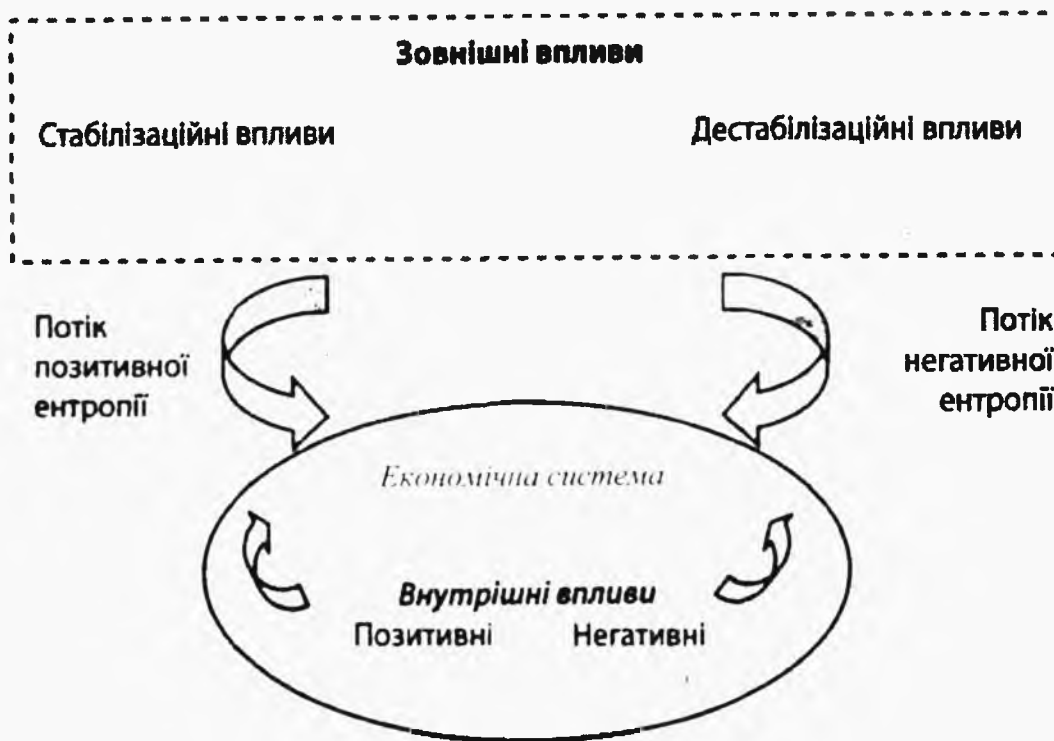

Рис. 2. Схема взаємозв'язку внутрішніх і зовнішніх впливів

1. Дудко В.Б., Шевченко О.М. Енергетичний аспект логістичної системи як критерій управління мікрологістичним матеріальним потоком // Актуальні проблеми економіки. – 2007 – №9. – С. 66 – 72.

2. Карп І.М. Роль інтегрованої логістики в управлінні підприємством // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – № 2. – С.166 – 171.

3. Карпенко А.В. Функціональний взаємозв'язок маркетингу і логістики – основа удосконалення мікро середовища підприємства // Економіка та держава – 2007. – № 8. – С.21 – 25.

4. Крикавський Є. В. Інтеграція маркетингу і логістики в системі менеджменту // Вісник Державного Університету «Львівська політехніка». Логістика. –

Львів: Вид. Державного університету «Львівська політехніка», 2000. – № 416. – С. 52 – 56.

5. Луценко І. Концептуальні засади і функції логістики // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету – 2003. – № 4. – С. 29 – 34.

6. Управління розвитком підприємства: методологія, механізми, моделі: (Монографія) / Расвнева О.В. – Х.: ВД „ІНЖЕК”; 2006. – 496 с.

7. Твердушка Т.Б. Имитационное моделирование на предприятии // Корпоратив. системы – 2005. – № 1. – С. 49–51.

8. Тридід О. М., Таньков К. М. Стратегія ефективного логістичного управління промисловими виробництвами // Маркетинг та логістика в системі менеджменту: V Міжнар. наук-практ. конф. Львів.

Національний університет «Львівська політехніка» – 2004. – С. 319 – 321.

9. Тридід О. М. Стратегія логістичної діяльності промислового підприємства // Проблеми науки – 2005. – № 5. – С.12 – 15.

10. Якимшин П.Я. Логістичні задачі системного забезпечення організаційно-економічної стійкості підприємства // Вісник Національного університету «Львівська політехніка» – 2005. – № 526 – С. 209 – 214.

In the article the processes is actuality of the logistic system in a management an enterprise and its functioning in conditions of dynamic external environment is investigated.